

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.040/2020/4.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

. Fekete Orsolya előadó bíró

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Valler Zsuzsanna ügyvéd (**fél címe**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

. Mérész Hédi ügyvéd (**fél címe 2**)

A per tárgya: Gyermektartásdíj felemelése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

écsi Járásbíróság 8.P.20.473/2018/41.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

écsi Törvényszék 2.Pf.20.293/2019/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 50.000 (ötvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek elvált házastársak, házasságukból 1998. december 2-án **H.**, 2000. július 6-án **H.** utónevű gyermekeik születtek. Házasságukat a Pécsi Városi Bíróság 7.P.20.233/2008. számú eljárásában felbontotta. A bontóperben kötött egyezségben a felperes 2008. május 1-től havonta és gyermekenként jövedelmének 20%-át kitevő, de legalább 40.000 forint gyermektartásdíj megfizetését vállalta. A tartásdíj 2015. április 3. napját követő levonása után az alperes részére átutalt gyermektartásdíj havonta 30.000 forinttal megemelkedett.

- [2] A felperes újabb házasságot kötött, jelenleg az **U. B.** Zrt. alkalmazásában dolgozik. A keresetlevél benyújtását megelőző egy évben havi átlag 357.358 forint jövedelemmel rendelkezett. Házastársa deviza alapú jelzáloghitel törlesztéséhez hat havi munkabér előleget vett fel. Az előleget a munkabéréből letiltották, ami 2017-ben 1.080.000 forint, 2018-ban 990.000 forint kiadást jelentett. A házastársával fizetett deviza hitel rá jutó törlesztőrésze havi 70.000 forint, saját OTP hitelét 65.006 forintban, munkáltatói kölcsönét 55.556 forintban törleszti, 10.637 forint nyugdíjbiztosítást, 4.527 forint baleset biztosítást fizet, gépkocsija kötelező felelősségbiztosításának díja 1.273 forint. A felperes az elmúlt években elmaradásba került a személyi jövedelemadó és az egészségügyi hozzájárulás tekintetében. A NAV-val kötött egyezség értelmében a tartozását havonta 21.430 forint összegben törleszti, a cégautó után havi 19.500 forint adót fizet. Havonta a rezsi költség rá jutó része 15.400 forint, az üzemanyag költség 40.000 forint, az ételmezési és a tisztálkodási szükségletei havi 100.000 forintot tesznek ki.
- [3] Az alperes négy órás állásban dolgozik, a keresetlevél benyújtását megelőző egy évben elért jövedelme havi átlag 248.460 forint volt, ami magában foglalta az igénybe vett családi adókedvezményt. PhD fokozat megszerzésére készül, ezért 2020. augusztus 31-ig havi 144.555 forint ösztöndíjban részesül. **H.** után 2019. június 30-ig 13.700 forint családi pótlékban részesült. Lakásának rezsi költsége havi 45-50.000 forint.
- [4] **H.** a 2018-2019. évi tanévben érettségizett. Havi 2.000 forint osztálypénzt fizetett, az iskolai kulturális hozzájárulási díj havi 6.000 forint, az angolórák költsége félévente 12.000 forint volt. 2019. szeptembertől az **E.** földtudományi szakos hallgatója. Állandó jelleggel orrsprayt használ, az erre fordított kiadás havi 1.978 forint, a fodrászat másfél havonta 12.300 forint. Laktózérzékeny, ételmezési költsége havonta 80.000 forintot tesz ki. Mindezek alapján havi rendszeres szükségleteinek ellenértéke összesen 120.000 forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes módosított keresetében 2018. február 1-től havonta és gyermekenként 60.000 forintra kérte a tartásdíj leszállítását és túlfizetésének a folyamatos gyermektartásdíjba való beszámítását. Azzal érvelt, hogy fizetésének jelentős emelkedése miatt a százalékos marasztalás alapján teljesített gyermektartásdíj irreálisan magassá vált a gyermekek szükségletéhez képest.
- [6] Az alperes **H.** tekintetében a kereset teljes elutasítását kérte. Szükségleteinek ellenértékét 150.000- 180.000 forintra tette, figyelemmel a gyermek laktózérzékenységre. Beismerte, hogy 2018. január 1-től gyermekenként havi 100.000 forint körüli tartásdíjat kapott kézhez.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperest terhelő, a Pécsi Városi Bíróság 7.P.20.233/2008/7. számú egyezséget jóváhagyó végzésében foglalt gyermektartásdíjat 2018. február 1-től **H.** vonatkozásában 73.200 forintra leszállította, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes munkáltatójának megkeresésével rendelkezett a gyermektartásdíj levonásáról és ítéletét előzetesen végrehajthatóvá nyilvánította.
- [8] A keresetet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:210. § (1) bekezdése alapján vizsgálta. Annak jogalapja körében tényként fogadta el a felperes jövedelmi viszonyainak és a gyermekek szükségleteinek változását. A felperesnél jelentős keresetnövekedés következett be, főleg az ún. bónusz prémium miatt, míg az alperesnél minimális emelkedés volt kimutatható. A felperes keresetlevél beadását megelőző egy évi jövedelmét 417.835 forintban határozta meg. Az alperes jövedelme 2017-ben 105.686 forintot, 2018-ban 119.000 forintot tett ki. Ezt növelte a 144.555 forint összegű ösztöndíj.
- [9] A gyermek szükségleteit az alperes túlnyomó részben igazolta, az étel-miszer, tisztasági, tisztálkodási és ruházkodási költségek köztudomásúnak tekintendők, azok igazolása nem szükséges. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a laptop vásárlásra, a ballagásra, a szalagavatóra fordított kiadásokat és a lakás-előtakarékosságra befizetett összegeket, mert ezek nem tartoznak a gyermek rendszeres, hétköznapi szükségletei körébe. Összességében tehát az indokolt rendszeres szükségletek ellenértékét havi 120.000 forintban határozta meg.
- [10] A tartásdíj mértékét illetően a Ptk. 4:207. §-a alapján a százalékos marasztalás mellőzését indokoltnak találta. Azt tartotta szem előtt, hogy a felperes havi nettó jövedelme 2017-ben átlag 417.835 forint, az alperesé 246.241 forint volt. A felperes jövedelme 2018-ban átmenetileg, az ún. bónusz prémium miatt növekedett, de nyilatkozata szerint 2019-ben ilyen juttatást már nem kapott, jövedelmi viszonyai a 2017. évnek megfelelően alakultak. Mivel a felek jövedelmének egymáshoz viszonyított aránya 2017-ben 62-38% volt a felperes javára, ezért a szükségletek 62%-át terhelte a felperesre. A felperes által fizetendő tartásdíj összegét ezért **H.** vonatkozásában 73.200 forintra leszállította le, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [11] A felperes 2018. február 1-től 2019. április 30-ig 1.756.776 forint gyermektartásdíjat teljesített, holott erre az időszakra 2.298.000 forint volt a fizetési kötelezettsége, így részéről túlfizetés nem történt.
- [12] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és **H.** tekintetében a gyermektartásdíj fizetési kötelezettséget 63.800 forintra leszállította, a felperes túlfizetését 410.092 forintban állapította meg és rendelkezett

annak a folyamatos tartásdíjba való beszámításáról. Mindezeket meghaladóan a keresetet elutasította.

- [13] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg a gyermek szükségleteit, de tévesen állapította meg a felperes jövedelmét, mert az a keresetlevél beadását megelőző egy évben havi 357.358 forint. Így a felek összjövedelmének 60%-a felperes, 40%-a az alperes jövedelme. Kiegészítette a tényállást azzal, hogy a felperes 2018. február 1-től december 31-ig összesen 2.094.184 forint, 2019. január 1-től április 30-ig összesen 640.000 forint gyermektartásdíjat teljesített.
- [14] Az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályokból téves következtetésre jutott. A gyermek szükségletei havi 120.000 forintot tesznek ki, ebből azonban a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontjának értelmében le kell vonni a családi pótlék 13.700 forint összegét. Így a felperes a fennmaradó 106.300 forint 60%-ának megfelelő 63.800 forint tartásdíj megfizetésére köteles. A másodfokú bíróság a túlfizetés beszámításáról a Ptk. 6:49. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet H.re vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését, elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a túlfizetés beszámításának mellőzését, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [16] Az Alaptörvény L. cikk (3) bekezdésére, a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény, továbbá a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény rendelkezéseire utalva kifejtette, hogy az állam a gyermekek felneveléséhez támogatás formájában járul hozzá. A Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontja alapján ezt úgy lehet figyelembe venni, hogy a családi pótlék csökkenti a gyermek indokolt szükségleteinek a szülők által viselendő költségeit. A másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a családi pótlék folyósítása 2019. június 30-án megszűnt, ezért a felperes teherviselési kötelezettsége nincs arányban a gyermek szükségleteivel. A felperes jövedelme alapján képes az elsőfokú bíróság által megállapított havi 73.200 forint tartásdíj megfizetésére. A másodfokú bíróság a tényeket és bizonyítékokat okszerűtlenül, a rendelkezésre álló adatokkal ellentétesen mérlegelte, ezzel megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését.
- [17] A családi pótlék a gyermektartásdíj megállapítása körében kötelezően vizsgálandó szempont, ennek az előírásnak a másodfokú bíróság nem tett eleget. Utalt a rokонтartás szabályaival kapcsolatos joggyakorlat-elemező csoport összefoglaló véleményére (Kúria 2017.El.II.JGY.P.I.), továbbá a BH 2019.112. és a BH

2017.368. szám alatt közzétett határozatokban foglaltakra. A jogerős ítélet okszerűtlen, a rendelkezésre álló adatokkal ellentétes, logikai ellentmondást tartalmazó mérlegelésen alapul, ezért megalapozatlan (BH 1996.93.).

- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.
- [19] Az alperesnek lehetősége volt az előzményi eljárásokban a családi pótlékkal kapcsolatos álláspontjának kifejtésére, hiszen a nagyobbik gyermek példájából ismert volt előtte, hogy a családi pótlék folyósítása a középiskolai tanulmányok befejeztével megszűnik. A Pp. 373. § (2) - (3) bekezdése alapján a fél akkor változtathatja meg tényállítását, ha olyan tényre hivatkozik, amely önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott tudomására. Az elsőfokú ítélet indokolása nem terjedt ki a családtámogatási ellátásban várható körülményváltozásokra, de érintette **H.** tanulmányaiban várható jövőbeni változásokat. Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében csak tájékoztatásként jelölte meg a családi pótlék megszűnését, ezen körülményváltozást érintően a bizonyítás kiegészítését nem indítványozta és a másodfokú tárgyaláson meg sem jelent.
- [20] Utalt arra is, hogy a tartásdíj mértékének megállapítása nem matematikai számításon alapul, hanem egyéniesített mérlegelés eredménye. A gyermek felsőfokú tanulmányainak megkezdése miatt a szükségletei is változnak, de ez nem lehet tárgya a felülvizsgálati eljárásnak. Körülményváltozásnak minősül az is: **H.** tekintetében megszűnt az alperes természetbeni gondozása, ezért mindkét szülőt elsődlegesen pénzbeli tartási kötelezettség terheli.
- [21] Megjegyezte, hogy az alperesnek lehetősége lenne a végzettségének megfelelő nyolc órás munkaviszony létesítésére. Az alperes tényleges jövedelme és vagyoni körülményei nem kerültek kellő mértékben feltárására, amit a fellebbezésben is kifogásolt.
- [22] Az alperes jogszabálysértést nem jelölt meg a túlfizetés beszámítására, ezért ez a hivatkozása a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [24] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [25] Az alperes a felülvizsgálati kérelmét részben eljárási szabálysértésre, a Pp. 279. § (1) bekezdésének megsértésére alapította, amely jogszabály szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A jogerős ítéletből megállapíthatóan a másodfokú bíróság a peradatok

mérlegelése alapján határozta meg a leszállított tartásdíj összegét. Ennek során a Ptk. 4:218.§ (2) bekezdés a), b) és e) pontjában foglalt törvényi szempontokat mérlegelte.

- [26] Nem vitás, hogy **H.** után járó családi pótlék folyósítása 2019. június 30. napjával megszűnt, és a korábbi, 2018. február 1-től 2019. június 30-ig terjedő időtartamban ennek összegét a másodfokú bíróság figyelembe vette. Az alperes felülvizsgálati kérelmében - tartalmilag - az ezt követő időszakot érintő mérlegelés jogszabálysértő voltára hivatkozott.
- [27] A felperes tévesen érvelt a felülvizsgálati ellenkérelmében azzal, hogy a családi pótlék megszűnését az alperesnek az elsőfokú eljárásban be kellett volna jelentenie, ennek hiányában a megszűnés ténye nem értékelhető. Az elsőfokú eljárás 2019. május 8-án ítélelathozatallal befejeződött és ekkor a családi pótlékot még folyósították az alperes részére. Nem ütközött ezért a Pp. 373. § (2) bekezdésébe az új tény, a családi pótlék megszűnésének a másodfokú eljárásban való bejelentése. Emellett a gyermek életkorát a peradatok tartalmazták és a családi pótlék folyósításának végső határidejét jogszabály, az 1998. évi LXXXIV. törvény 8. § (1) bekezdés ab) pontja határozza meg. Eszerint iskoláztatási támogatásra (családi pótlékokra) a szülő a tankötelezettsége megszűnését követően közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermekre tekintettel annak a tanévnek az utolsó napjáig jogosult, amelyben a gyermek 20. életévét betölti. A családi pótlék megszűnését ezért a bíróságnak hivatalból is figyelembe kell venni.
- [28] A felülvizsgálati eljárás nem harmadfokú, hanem rendkívüli perorvoslati eljárás, amelyben a mérlegelési szabadság korlátozott. A jogerős ítélet mérlegelésének eredményét a Kúria felülmérlegeléssel csak abban az esetben változtathatja meg, ha a másodfokú bíróság mérlegelése iratellenes, logikátlan vagy kirívóan okszerűtlen, tehát megalapozatlan volt (EBH 2006.1526., BH 1996.973.). Kirívóan okszerűtlen a mérlegelés, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013. 119. II.).
- [29] A jogerős ítélet szerinti mérlegelés nem tekinthető okszerűtlennek, a mérlegelés körében figyelembe vett tényekből logikai hiba nélkül lehet a másodfokú bíróság által levont következtetéshez jutni. Konkrét logikai hibát a felülvizsgálati kérelem sem jelölt meg. Ugyanakkor kétségtelen, hogy a másodfokú bíróság 2019. június 30. napja után iratellenesen, tehát jogszabálysértéssel számolt a családi pótlék folyósításával. Az eljárási jogszabálysértés azonban a Pp. 424. § (1) bekezdése értelmében csak akkor vezethet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezéséhez, ha az eljárási szabálysértésnek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [30] Az adott esetben a leszállított gyermektartásdíj meghatározásánál elsődleges jelentősége a gyermek indokolt szükségleteinek van (120.000 forint) és ezek kielégítése alapvetően a szülők feladata. Nincs ezért kiemelkedő jelentősége annak, hogy a gyermek szükségleteit a szülőknek a családi pótlékkal, vagy anélkül kell

biztosítaniuk. A Kúria hangsúlyozza, hogy a tartásdíj mértékének meghatározása ténylegesen nem pusztán matematikai számítás eredménye, még akkor sem, ha bizonyos számítások támpontot nyújthatnak a döntéshozatalhoz. Figyelembe kell venni azt is, hogy a jogerős ítélet alapján a felek teherviselési aránya jövedelmük mértékéhez igazodik. A felek gyermeke a középfokú tanulmányait befejezte, munkaképes nagykorúvá vált, természetbeni gondozásra már nem szorul. Ilyen körülmények mellett nincs indoka annak, hogy a Kúria gyermek indokolt szükségleteihez képest jelentős mértékűnek nem tekinthető családi pótlék megszűnésének következményét túlnyomó részben a felperesre hárítsa. A rendelkezésre álló adatokból megalapozottan következtethető, hogy a jogerős ítéletben megállapított 63.800 forint tartásdíj a gyermek indokolt szükségleteinek fedezéséhez elegendő.

- [31] Mindezért az eljárási jogszabálysértésnek a mérlegeléssel meghozott döntés érdemére lényeges kihatása nem volt, erre tekintettel nem indokolt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése.
- [32] Az alperes a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontjának megsértését kizárólag a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó eljárási szabály sérelmére alapította, ezért nem állapítható meg az anyagi jogi jogszabályhely megsértése sem.
- [33] Tévesen állította az alperes a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) pontjának megsértését is. A jogerős ítéletből kitűnően a másodfokú bíróság a gyermek szükségleteiből kiindulva határozta meg a fizetendő tartásdíjat, vagyis döntött a leszállítás mértékéről. Az első- és másodfokú eljárásnak nem volt tárgya a továbbtanuló nagykorú gyermek szükségleteinek vizsgálata. A felülvizsgálat pedig a Pp. 423. § (2) bekezdése szerint a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki, és ezzel összhangban a 422. § kizárja a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás felvételét. Mindezekre tekintettel a szükségleteknek az egyetemi tanulmányok megkezdésével összefüggő - gyakorlatilag a jogerős ítélet meghozatalával egy időben bekövetkezett - változása a felülvizsgálati eljárásban sem vizsgálható.
- [34] A felülvizsgálati eljárás tárgya a Pp. 406. § (1) bekezdés alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírálata. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló, az 1/2017. PJE határozat szerint a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a Kúria azon jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja, amelyeket a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt. A Pp. 413. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékei - többek között - a b) pont szerint a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével az az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértés, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére. A jogszabályhely megjelölésénél a PK vélemény 3. pontja alapján az a követelmény érvényesül, hogy a fél a

felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős határozatot több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont).

- [35] A felülvizsgálati kérelemnek az a része, amelyben az alperes konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül kérte túlfizetés mellőzését, nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdés rendelkezéseinek, ezért érdemben nem vizsgálható.
- [36] A Kúria a kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.
- [38] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria a felperes által felszámított felülvizsgálati eljárási költség, továbbá a tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték mértékéről és viseléséről a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 81. § (2) bekezdése, 83. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2020. február 25.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Fekete Orsolya s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: